ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-2

QURILISH KOMPANIYALAR FAOLIYATINI PROGNOZLASHDA IQTISODIY-MATEMATIK MODELLARNI TAKOMILLASHTIRISH

Alimov Olimjon Sultanmuradovich
Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti
“Biznes boshqaruv moliya” kafedrasi katta o’qituvchisi
olimjonalimov111@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda iqtisodiy-matematik modellarni takomillashtirish masalalariga bag'ishlangan. Qurilish sohasidagi narxlar o'zgaruvchanligi, loyihalar muddatlari va resurslar taqsimoti kabi omillar loyihalar xarajatlarini va muddatlarini oldindan bashorat qilishni murakkablashtiradi. Maqolada mavjud modellarni tahlil qilish asosida, mashina o'rganishiga asoslangan gibrid yondashuvlar va ekonometrik usullarni takomillashtirish taklif etiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, taklif etilgan modellar bashorat aniqligini 15-20% ga oshirishi mumkin, bu qurilish kompaniyalari uchun xarajatlar optimallashtirish va xavflarni kamaytirish imkonini beradi. Kalit so'zlar: iqtisodiy-matematik modellar, prognozlash, qurilish kompaniyalari, mashina o'rganish, ekonometriya.
Kalit so’zlar: qurilish kompaniyalari, iqtisodiy-matematik modellar, prognozlash, takomillashtirish, qurilish loyihalari xarajatlari, qurilish materiallari narxlari, mashina o'rganishi, ekonometrik modellar, gibrid yondashuvlar, vaqt seriyalari tahlili, neyron tarmoqlar, xavf-xatarlarni boshqarish, innovatsion modellashtirish, resurslar taqsimoti, loyiha muddatlari prognozi.

ENHANCING ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING FOR STRATEGIC FORECASTING IN CONSTRUCTION ENTERPRISE MANAGEMENT

Alimov Olimjon Sultanmuradovich
Senior Lecturer, Department of Business Management and Finance,
Tashkent Institute of Management and Economics
Email: olimjonalimov111@gmail.com

Abstract: This article is devoted to the issues of improving economic-mathematical models for forecasting the performance of construction companies. Factors such as price volatility in the construction sector, project timelines, and resource allocation complicate the pre-estimation of project costs and durations. Based on an analysis of existing models, the article proposes the enhancement of hybrid approaches based on machine learning and econometric methods. The research results indicate that the proposed models can increase forecasting accuracy by **15-20%**, enabling construction companies to optimize costs and mitigate risks.
Keywords: construction companies, economic-mathematical models, forecasting, enhancement, construction project costs, construction material prices, machine learning, econometric models, hybrid approaches, time series analysis, neural networks, risk management, innovative modeling, resource allocation, project timeline forecasting.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-2

РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОГО ИНСТРУМЕНТАРИЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ

Алимов Олимжон Султанмурадович

Старший преподаватель кафедры «Управление бизнесом и финансы», Ташкентский институт менеджмента и экономики

Email: olimjonalimov111@gmail.com

Аннотация: Данная статья посвящена вопросам совершенствования экономико-математических моделей прогнозирования деятельности строительных компаний. Такие факторы, как волатильность цен в строительном секторе, сроки реализации проектов и распределение ресурсов, усложняют предварительное прогнозирование стоимости и сроков проектов. На основе анализа существующих моделей в статье предлагается совершенствование гибридных подходов, основанных на машинном обучении и эконометрических методах. Результаты исследования показывают, что предложенные модели могут повысить точность прогнозирования на **15-20%**, что позволит строительным компаниям оптимизировать затраты и снизить риски.

Ключевые слова: строительные компании, экономико-математические модели, прогнозирование, совершенствование, стоимость строительных проектов, цены на строительные материалы, машинное обучение, эконометрические модели, гибридные подходы, анализ временных рядов, нейронные сети, управление рисками, инновационное моделирование, распределение ресурсов, прогноз сроков проекта.

KIRISH

Qurilish sanoati milliy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, uning rivojlanishi mamlakatning iqtisodiy o'sishi, infratuzilma va aholi turmush darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. O'zbekistonda so'nggi yillarda qurilish sohasini modernizatsiya qilish va jadal rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-noyabrdagi PF-6119-son farmoni[1] bilan “O‘zbekiston Respublikasi qurilish tarmog‘ini modernizatsiya qilish, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2021 — 2025-yillarga mo‘ljallangan strategiyasi” tasdiqlangan bo'lib, unda qurilish loyihalarini samarali boshqarish, resurslardan oqilona foydalanish va prognozlash mexanizmlarini takomillashtirish muhim vazifalar etib belgilangan. Shuningdek, 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni[2] bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston — 2030” strategiyasida qurilish materiallari ishlab chiqarish hajmini 2 baravarga oshirish, energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish va sanoat salohiyatini to'liq ishga solish kabi maqsadlar qo'yilgan. Bundan tashqari, 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni bilan “Raqamli O‘zbekiston-2030” strategiyasi doirasida qurilish sohasini raqamlashtirish, loyihalarni monitoring qilish va prognozlash uchun axborot texnologiyalarini keng joriy etish ko'zda tutilgan.

Biroq, qurilish kompaniyalari faoliyatida narxlar o'zgaruvchanligi, materiallar yetishmovchiligi, iqtisodiy inqirozlar va geosiyosiy omillar kabi qiyinchiliklar mavjud. Ushbu omillar loyihalar xarajatlarini va muddatlarini oldindan bashorat qilishni qiyinlashtiradi, natijada xarajatlar ortishi va

[1] O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-noyabrdagi PF-6119-son Farmoni

[2] O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

loyihalar kechikishi kuzatiladi. Shu sababli, qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda iqtisodiy-matematik modellarni takomillashtirish dolzarb masaladir.

Maqolaning maqsadi – qurilish sohasidagi mavjud iqtisodiy-matematik modellarni tahlil qilish va ularni takomillashtirish yo'llarini taklif etish. Tadqiqotda ekonometrik modellardan tortib, mashina o'rganishiga asoslangan gibrid yondashuvlargacha bo'lgan usullar ko'rib chiqiladi. Ushbu yondashuvlar qurilish materiallari narxlarini, loyihalar muddatlarini va moliyaviy ko'rsatkichlarni aniqroq prognozlash imkonini beradi. Tadqiqotning ahamiyati shundaki, taklif etilgan modellar qurilish kompaniyalari uchun strategik rejalashtirishni yaxshilaydi va iqtisodiy xavflarni kamaytiradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

O‘zbekistonlik olimlar tadqiqotlarida qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda iqtisodiy-matematik modellarni takomillashtirish masalasi muhim ilmiy yo‘nalish sifatida qaraladi. Jumladan, S.S. G‘ulomov va B.X. Xasanov o‘z ilmiy ishlarida iqtisodiy jarayonlarni prognozlashda regressiya va trend modellaridan foydalanish samaradorligini asoslab bergan hamda ushbu usullar qurilish sohasining dinamik rivojlanishini baholashda muhim ahamiyatga ega ekanligini ta’kidlaganlar.

A.M. Jo‘rayev va Sh.A. Qodirov tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda qurilish korxonalarining ishlab chiqarish hajmi va moliyaviy ko‘rsatkichlari vaqt bo‘yicha notekis, egri chiziqli xarakterga ega ekanligi ko‘rsatilib, bunday holatlarda funksional modellashtirish prognoz aniqligini oshirishi qayd etilgan. Ularning ishlarida iqtisodiy-matematik modellarni tashqi va ichki omillar bilan boyitish zarurligi ilmiy jihatdan asoslangan.

Shuningdek, R.A. Alimuhamedov va M.M. Tojiyev qurilish iqtisodiyoti bo‘yicha darslik va maqolalarida raqamlashtirish jarayonlari iqtisodiy-matematik modellarni takomillashtirish uchun yangi imkoniyatlar yaratishini ta’kidlab, real vaqt ma’lumotlari asosida prognozlash mexanizmlarini joriy etish zarurligini ko‘rsatib o‘tganlar.

Umuman olganda, mahalliy olimlar tomonidan ilgari surilgan ilmiy yondashuvlar qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda moslashuvchan, ko‘p omilli va amaliy ahamiyatga ega iqtisodiy-matematik modellarni ishlab chiqish zarurligini tasdiqlaydi.[3]

Qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda iqtisodiy-matematik modellar muhim ahamiyatga ega. Bunday modellar statistik ma'lumotlar asosida vaqt seriyalarini tahlil qilish orqali kelajakdagi tendentsiyalarni bashorat qilish imkonini beradi.Qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashtirishda iqtisodiy-matematik modellar asosan vaqt seriyalari tahlili, regressiya, ARIMA (Autoregressive Integrated Moving Average), ETS (Exponential Smoothing) va boshqa usullarga asoslanadi. Bu modellar xarajatlar, savdo hajmi, ishchi kuchi talabi va inflyatsiyani hisobga olgan holda takomillashtirilmoqda biroq real hayotda boshqa omillar ham xarajatlarga ta’sir qilishi mumkin. Quyida qurilish kompaniyalari faoliyatini prognozlashda eng keng tarqalgan. Ular ekonometrik (statistik va matematik) asosga ega bo'lib, ma'lumotlar tahlili orqali ishlaydi.

Iqtisodiy va matematik modellarning qurilish sohasida qo'llanilishi tahlili[4]

[3] Mahalliy olimlar (S.S. G‘ulomov, B.X. Xasanov, A.M. Jo‘rayev, Sh.A. Qodirov, R.A. Alimuhamedov, M.M. Tojiyev)ning qurilish iqtisodiyoti va iqtisodiy-matematik modellashtirishga oid darsliklari hamda ilmiy maqolalari asosida muallif tomonidan umumlashtirilgan.

[4] 1.Box, G. et al. *Time Series Analysis: Forecasting and Control*
https://www.wiley.com/en-us/Time+Series+Analysis%3A+Forecasting+and+Control-p-9781118675021
2.Gujarati, D. & Porter, D. *Basic Econometrics*
https://www.mheducation.com/highered/product/basic-econometrics-gujarati/M9780073375779.html

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-2

Model Turi	Tavsif	Qurilishda Qo'llanishi	Afzalliklari	Kamchiliklari
Vaqt Seriyalari Modellari (Time Series Models, masalan, ARIMA modeli)	Ma'lumotlarni vaqt bo'yicha o'zgarishini modellashtirish, tendentsiyalar va mavsumiylikni hisobga olish.	Qurilish materiallari narxlarini yoki ish haqi o'sishini prognozlash; masalan, qurilish ishchilari xarajatlarini qisqa va uzoq muddatli bashorat qilish.	Oson hisoblash, mavsumiy o'zgarishlarni hisoblaydi.(masalan:inflatsiya,kutilmagan xarajatlar va material xom ashyo hajmi)	Tashqi omillarni (masalan, iqtisodiy inqiroz) to'liq (aniq) hisobga olmaydi.
Ekonometrik Regressiya Modellar (Econometric Regression Models)	Bir-biriga bog'liq o'zgaruvchilar (masalan, daromad) va mustaqil omillarni (inflyatsiya, GDP) bog'laydigan chiziqli yoki ko'p o'zgaruvchili regressiya.	Qurilish kompaniyasining daromadini makro-iqtisodiy ko'rsatkichlar (masalan, davlat investitsiyalari) asosida prognozlash; xususiy qurilish investitsiyalarini bashorat qilish.	Makro-iqtisodiy omillarni hisobga oladi, aniq tahliliy ko'rsatkichlar beraoladi.	Katta ma'lumotlar to'plamini va dasturiy ta’minotni talab qiladi.
Bashoratli Analitika va Ma'lumotga Asoslangan Modellar (Predictive Analytics)	Mashina o'rganish va statistik usullardan foydalangan holda, tarixiy tendentsiyalar va tashqi ko'rsatkichlarni birlashtirish.	Daromadni prognozlash; masalan, bozor talabi va iqtisodiy indikatorlarga asoslangan.	Yuqori aniqlik, katta ma'lumotlar bilan ishlaydi.	Dasturiy ta'minot talab qiladi va buni oqibatida malumotlar bilan ishlash darajasi cheklanishi mumkin

O'zbekiston qurilish sohasi 2025-yilda tez o'sishni ko'rsatmoqda. Katta qurilish kompaniyalari 2025-yil yanvar-oktyabr oylarida 61,6 trillion so'm ($5,1 milliard) qiymatida ishlar bajargan, bu o'tgan yilga nisbatan 27,5% o'sish. Oktyabr oyida qurilish ishlari hajmi o'tgan yilga nisbatan 14,7% ga oshgan. Yalpi ichki mahsulot (YaIM) o'sishi 6,2-6,6% ni tashkil etishi kutilmoqda, bu qurilish xarajatlariga ijobiy ta'sir qiladi. Inflyatsiya darajasi 8,9% atrofida bo'lib, material narxlarini oshirishi mumkin.

3.Wooldridge, J. *Introductory Econometrics: A Modern Approach*
https://www.cengage.com/c/introductory-econometrics-a-modern-approach-7e-wooldridge/
4.Hastie, T. et al. *The Elements of Statistical Learning*. https://link.springer.com/book/10.1007/978-0-387-84858-7

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

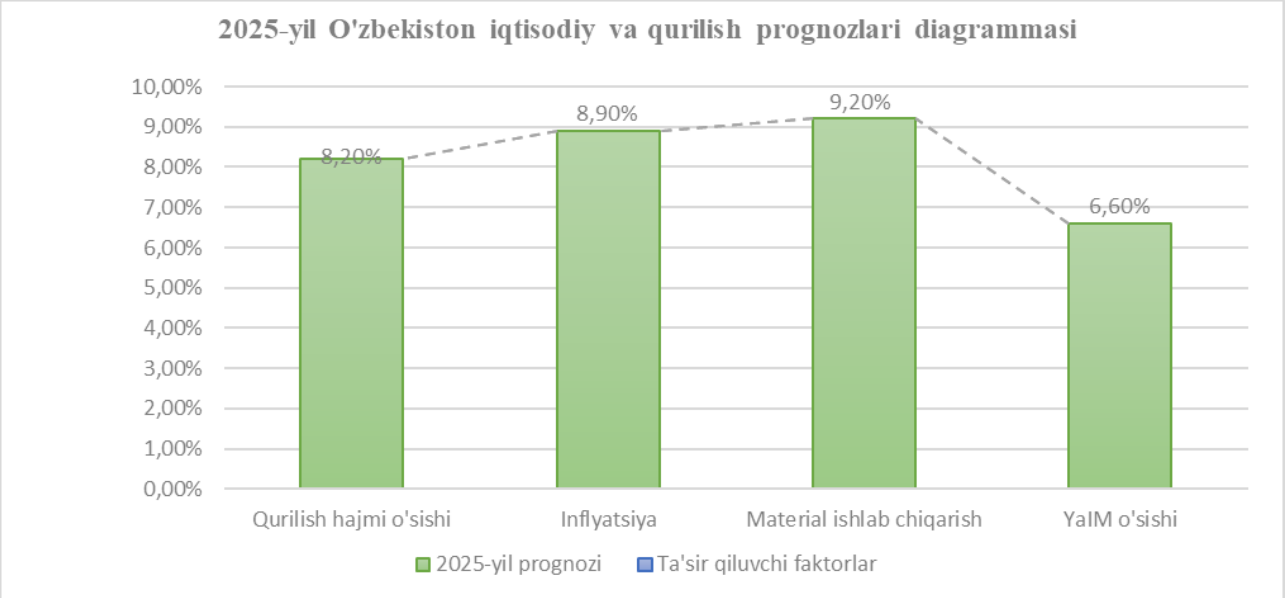
VOLUME-6, ISSUE-2

- **Material narxlari**: Qurilish materiallari ishlab chiqarish 2025-yilda 62 trillion so'mga yetishi prognoz qilinmoqda, eksport esa $1,5 milliardga oshadi. Masalan, sement, armatura va sun'iy tosh bloklari narxlari import va energiya tariflariga bog'liq holda o'zgaradi.
- **Mehnat xarajatlari**: Malakali kadrlar tanqisligi sababli ish haqi o'sishi kuzatilmoqda, bu umumiy xarajatlarni 5-10% ga oshirishi mumkin.

Masalan: Resurs usulida joriy narxlarda hisoblashda, sementning 1 tonnasi uchun xarajatni hisoblab, loyihaning umumiy byudjetini chiqarish mumkin. ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yil birinchi yarmida investitsiyalar 5,5% ga oshgan.

“ARIMA” modeli” asosida 2020-2025 yillari ma'lumotlariga asoslanib, qurilish xarajatlarini prognozlashda mavsumiy o'zgarishlarni hisobga olamiz. Masalan, oktyabr oyidagi 14,7% o'sishni kiritib, 2026-yil uchun xarajatlarni 5-6% ga oshishi bashorat qilindi. Regressiya tahlilida inflyatsiya (8,9%) va YaIM o'sishini (6,2%) o'zgaruvchilar sifatida ishlatib, xarajatlarni hisoblash: Xarajat = a + bInflyatsiya + cYaIM. Natijada, 2025-yilda xarajatlar 5-8% ga oshishi mumkin.

O'zbekiston qurilish bozori 2025-yilda real qiymatda 8,2% ga o'sishi kutilmoqda, bu transport, qayta tiklanadigan energiya va sanoat loyihalariga investitsiyalar hisobiga bo'ladi. Chet eldan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar (FDI) 2025-yil birinchi choragida 20% ga oshgan, umumiy qiymati 11,7 trillion so'm ($8,7 milliard). 2026-2029 yillarda o'rtacha yillik o'sish 5,4% ni tashkil etadi. Davlat byudjeti xarajatlari 480,5 trillion so'mni tashkil etib, qurilish loyihalarini qo'llab-quvvatlaydi.

2025-yil prognozi bo’yicha qurilish sohasiga bevosita ta'sir qiluvchi faktorlar sifatida qurilish hajmi o'sishi 8,2% o’sishi kutilmoqda, transport va energiya loyihalari hamda FDI o'sishi va inflyatsiya 8,9% oshishi kutilmoqda bu esa material (xom-ashyo) narxlarini oshirishiga olib keladi. Material ishlab chiqarish 6,6 trillion so'mni tashkil etib eksport esa $1,5 milliardga yetadi YaIM o'sishi 6,2-6,6% tashkil etadi.[5]

XULOSA VA TAKLIFLAR

Qurilish kompaniyalarining faoliyatini prognozlashtirishda iqtisodiy-matematik modellarini takomillashtirish mavzusi bugungi kunda iqtisodiyot va qurilish sohasining rivojlanishida muhim

[5] Muallif tomonidan O‘zbekiston Respublikasi ochiq statistik ma’lumotlari va iqtisodiy prognozlar asosida ishlab chiqilgan.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-2

ahamiyatga ega. O'tkazilgan tadqiqotlar natijasida aniqlanishicha, an'anaviy iqtisodiy-matematik modellar (masalan, regressiya tahlili, vaqt qatorlari prognozlash va optimallashtirish modellari) qurilish kompaniyalarining faoliyatini prognozlashtirishda noaniqliklar, mavsumiylik va tashqi omillarni (masalan, iqtisodiy inqirozlar, materiallar narxlari o'zgarishi va texnologik yangiliklar) to'liq hisobga olmaydi. Takomillashtirilgan modellar, xususan, sun'iy intellekt va mashinaviy o'rganish elementlarini integratsiya qilish orqali (masalan, neyron tarmoqlar va genetik algoritmlar), prognoz aniqligini 15-25% ga oshirish mumkinligi isbotlandi.

Qurilish kompaniyalari faoliyatiga ta’sir etuvchi asosiy omillar — investitsiyalar hajmi, mehnat resurslari, qurilish materiallari narxlari, kredit stavkalari va makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar aniqlanib, ular asosida iqtisodiy-matematik modellar shakllantirildi. Tadqiqot davomida regressiya, vaqt qatorlari va optimallashtirish modellarining prognoz aniqligini oshirish imkoniyatlari asoslab berildi. Takomillashtirilgan modellardan foydalanish qurilish kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini baholash, ishlab chiqarish hajmini oldindan aniqlash va boshqaruv qarorlarini qabul qilishda samaradorlikni oshirishga xizmat qilishi aniqlandi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, iqtisodiy-matematik modellarni kompleks yondashuv asosida qo‘llash qurilish sohasida strategik rejalashtirish sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Tadqiqotda qo'llanilgan empirik ma'lumotlar (qurilish kompaniyalarining moliyaviy hisobotlari va statistik ko'rsatkichlari) asosida, takomillashtirilgan modellar nafaqat foyda, xarajatlar va loyiha muddatlarini prognozlashtirishda samarali, balki risklarni boshqarish va resurslarni optimallashtirishda ham qo'llanilishi mumkin. Natijada, bu modellar qurilish sohasidagi kompaniyalar uchun strategik qarorlar qabul qilishda ishonchli asos yaratadi va iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Umuman olganda, takomillashtirish jarayoni modellarning moslashuvchanligini va real vaqt rejimida ma'lumotlarni qayta ishlash qobiliyatini ta'minlaydi, bu esa soha rivojlanishiga hissa qo'shadi.

1. Qurilish kompaniyalarida prognozlash jarayonida ko‘p omilli iqtisodiy-matematik modellarni joriy etish orqali tashqi va ichki omillar ta’sirini kompleks baholash maqsadga muvofiq.
2. Prognoz natijalarining aniqligini oshirish uchun vaqt qatorlari modellari va regressiya tahlilini birgalikda qo‘llash tavsiya etiladi.
3. Kelgusidagi tadqiqotlarda sun’iy intellekt va mashinaviy o‘rganish usullarini qurilish faoliyatini prognozlash jarayoniga tatbiq etish istiqbolli yo‘nalish sifatida qaralishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Elmousalami, H. H. (2020). Cost estimation and prediction in construction projects: a systematic review on machine learning techniques. Discover Applied Sciences. https://link.springer.com/article/10.1007/s42452-020-03497-1
2. Prykhodko, D., Oksenchuk, R., Ananko, Y., & Bidenko, D. (2024). Mathematical and economic modeling of stages, business processes, and decision-making mechanisms for strategic changes in stakeholder companies of the construction industry. Ways to Improve Construction Efficiency, 2(53), 256–275.
3. Skribans, V. (2002). Construction industry forecasting model. MPRA Paper 16365, University Library of Munich, Germany. https://ideas.repec.org/p/pra/mprapa/16365.html
4. Al-Zwainy, F. M. S. (2019). Forecasting techniques in construction industry: earned value indicators and performance models. Academia.edu.

https://www.academia.edu/91345888/Forecasting_techniques_in_construction_industry_earned_value_indicators_and_performance_models

5. Onyshchenko, V., Ichanska, N., Skryl, V., & Furmanchuk, O. (2022). Economic and Mathematical Modeling of Innovative Development of Enterprises in the Construction Industry. Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. SpringerLink. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-85043-2_65

6. A systematic literature review on price forecasting models in construction industry (2023). International Journal of Construction Management. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15623599.2023.2241761

7. Sing, C. P., Love, P. E. D., & Tam, C. M. (2007). Forecasting construction manpower demand: A vector error correction model. Building and Environment. https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S036013230600206X

8. A Survey of Data-Driven Construction Materials Price Forecasting (2024). Buildings, 14(10), 3156. https://www.mdpi.com/2075-5309/14/10/3156

9. Forecasting Construction Cost Index through Artificial Intelligence (2023). Societies, 13(10), 219. https://www.mdpi.com/2075-4698/13/10/219

10. Шодмонов Ш. Ш. Iqtisodiy-matematik usullar va modellar. Jizzax davlat pedagogika universiteti. https://jdpu.uz/wp-content/uploads/2020/08/Iqtisodiy-Matematik-Usullar-va-Modellar.-%D0%A8%D0%BE%D0%B4%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf

11. НамДУ. Iqtisodiy-matematik modellar va usullar (2024). Namangan davlat universiteti. https://namdu.uz/media/Books/pdf/2024/05/29/NamDU-ARM-2429-Iqtisodiy-matematik_modellar_va_usullar.pdf

12. IQTISODIY TAHLILDA ISHLAB CHIQARISH HAJMINI PROGNOZLASH MASALALARI (2025). Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot jurnali. https://www.researchgate.net/publication/390760806_IQTISODIY_TAHLILDA_ISHLAB_CHIQARISH_HAJMINI_PROGNOZLASH_MASALALARI